

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 เหตุผลและความจำเป็น

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย” เป้าหมายให้คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าของความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2559 นี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นการต่อเนื่อง โดยยึดกรอบแนวคิดและหลักการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่วนวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดวิสัยทัศน์ระยะยาวในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือ “คนไทยมีลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบ และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย และได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อปรับเปลี่ยนให้คนในสังคมไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม และเตรียมคนให้มีทักษะการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีการเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กับภารกิจด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการนั้น แม้จะได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จนสิ้นสุดรอบเวลาของแผนแล้ว แต่ผลการดำเนินงานยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดทั้งในด้านคุณภาพและด้านปริมาณ ด้านคุณภาพการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ด้านโอกาสทางการศึกษา แม้คนไทยจะได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น และปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กำลังแรงงานร้อยละ 65.1 ยังมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า ส่วนด้านบริหารจัดการการศึกษาก็ยังไม่สามารถเชื่อมโยงนโยบายจากส่วนกลางไปสู่พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 ผลการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในช่วงที่ผ่านมา และบริบทที่เกี่ยวข้องในอนาคต มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ขึ้น

1.2 กรอบแนวทางการจัดทำแผน

ข้อมูล เอกสาร กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ประกอบด้วย บริบทสภาพแวดล้อม กฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1.2.1 บริบทสภาพแวดล้อม

1.2.2 กฎหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภารกิจสำนักงานปลัด

กระทรวงศึกษาธิการ

1) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

3) นโยบายรัฐบาล(พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

4) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564)

5) กฎหมายและนโยบายด้านการศึกษา

5.1 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

5.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

5.3 ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2574)

5.4 นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)

5.5 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

1.2.3 โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.4 ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) และผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร

1.3 แนวทางการดำเนินงาน

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.3.2 กำหนดกรอบเค้าโครงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

1.3.3 ยก (ร่าง) แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

เพื่อนำเสนอที่ประชุม

1.3.4 จัดประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

1.3.5 ปรับปรุง/แก้ไข และบูรณาการเป็น ร่างแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวง

ศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ตามที่ที่ประชุมให้ข้อเสนอแนะ

1.3.6 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาอนุมัติแผนฯ

1.3.7 จัดทำรูปเล่มแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แจกเวียนและเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 หน่วยงานในสังกัดนำแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ไปใช้ในการปฏิบัติ เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน

1.4.2 มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป